

Verlening van de Veerconcessie Waddeneilanden – Voor een Leefbare Toekomst

d.d. 14 juni 2025 Gossen Bos Gemeenteraadslid Terschelling

Inleiding

De Waddeneilanden – Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog – vormen unieke gemeenschappen binnen Nederland. Hun bereikbaarheid is volledig afhankelijk van een goed functionerende veerdienst. De aankomende verlening van de veerconcessie voor de Friese Waddeneilanden vanaf 2029 is daarom van cruciaal belang voor de leefbaarheid van deze eilanden. Dit position paper bepleit een concessiebeleid dat de belangen van alle reizigers, maar in het bijzonder van alle eilandbewoners centraal stelt.

Probleemstelling

De veerdienst is voor de Waddeneilanden geen luxe, maar een levensader. Zonder betrouwbare, betaalbare en toegankelijke verbinding met het vasteland komt de leefbaarheid ernstig onder druk te staan. De huidige concessieperiode heeft laten zien dat commerciële belangen soms botsen met publieke waarden zoals bereikbaarheid, betaalbaarheid en betrouwbaarheid.

Belangen van de Eilandgemeenschappen

1. **Bereikbaarheid als basisrecht**
Voor eilandbewoners is de veerdienst de enige manier om toegang te krijgen tot onderwijs, werk, zorg en sociale netwerken op het vasteland. Alternatieven zoals luchtverkeer zijn niet aanwezig en op dit moment ook niet reëel en dus onrealistisch
2. **Betaalbaarheid en voorspelbaarheid**
Tarieven moeten betaalbaar blijven voor frequente gebruikers zoals scholieren, zorgbehoevenden en forensen. Onverwachte prijsstijgingen ondermijnen het vertrouwen en vergroten de kloof tussen eiland en vasteland.
3. **Betrouwbaarheid en continuïteit**
Dienstregelingen moeten afgestemd zijn op de dagelijkse realiteit van eilandbewoners. Uitval of vertragingen hebben directe gevolgen voor werk, school en zorgafspraken.
4. **Duurzaamheid en toekomstbestendigheid**
De nieuwe concessie moet ruimte bieden voor verduurzaming van de vloot, zonder dat dit ten koste gaat van bereikbaarheid of betaalbaarheid.

Oproep aan de Overheid

Wij roepen de Rijksoverheid op om bij de verlening van de nieuwe veerconcessie de volgende uitgangspunten te hanteren:

- Publieke waarden voorop: De concessie moet primair gericht zijn op het waarborgen van publieke belangen, niet op winstmaximalisatie.

- Structurele betrokkenheid van eilandgemeenten: Eilandbewoners en hun vertegenwoordigers moeten een formele stem krijgen in het concessieproces m.b.t. zeggenschap, inspraak en betrokkenheid bij belangrijke ontwikkelingen (b.v. de gunning), specifiek maatwerk per eiland, behoud van de dienstverlening en de werkgelegenheidsgarantie voor het personeel
- Langetermijnzekerheid: Kies voor een concessieperiode die stabiliteit biedt en ruimte laat voor duurzame investeringen.
- Sociale tarieven: handhaaf een sociaal tarief voor eilandbewoners, scholieren, zorgbehoevenden en ook eilander sportgroepen.

Conclusie

De veerverbinding is geen gewone OV-lijn. De gebruikelijke spelregels bij concessieverlening van Openbaar Vervoer schieten tekort bij de veerconcessie. Veerdiensten zijn een essentiële levenslijn voor de Waddeneilanden. De nieuwe concessie moet dan ook meer zijn dan een aanbesteding: het moet een maatschappelijke verbintenis zijn met de leefbaarheid van de eilanden. Alleen zo blijven de Waddeneilanden leefbare, vitale gemeenschappen binnen Nederland.